

UNIONENS HØJTSTÅENDE
REPRÆSENTANT FOR
UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 29.9.2016
JOIN(2016) 47 final

FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Øget EU-støtte til Tunesien

DA

DA

1. Støtte til Tunesiens overgang: en strategisk prioritet for EU

Fem år efter revolutionen i 2011, der førte til, at præsident Ben Alis autoritære styre blev væltet, befinder Tunesiens demokratiske overgangsproces sig ved en korsvej. Det tunesiske folk har banet vejen for et moderne demokrati baseret på ytringsfrihed, gennemsigtige og inklusive valg, magtadskillelse, retsstatsprincippet og respekten for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder. Lederne i hele det politiske spektrum, landets levende civilsamfund og befolkningen som helhed har vist deres vilje til at udvikle et pluralistisk samfund, hvor alle tuneserne — både mænd og kvinder — har adgang til individuel frihed og øget deltagelse i det økonomiske og politiske liv. Dette er blevet anerkendt ved tildelingen af Nobels fredspris til den tunesiske kvartet for national dialog i december 2015.

Erfaringerne fra Tunesien giver håb til Europas nærmeste nabolande, hvoraf mange er konfronteret med ustabilitet, vold og tilbagevenden til autoritære styre. Trods de ændringer, som revolutionen unægtelig har bragt med sig, er de almindelige tuneseres tilværelse dog fortsat påvirket af politiske, økonomiske og sikkerhedsmæssige problemer, som truer overgangsprocessens levedygtighed.

EU har en strategisk interesse i at have et stærkt, demokratisk og stabilt Tunesien som naboland. EU's fortsatte engagement i at hjælpe Tunesien med overgangen til demokrati afspejles også i retningslinjerne for den reviderede europæiske naboskabspolitik (ENP)¹, som understreger behovet for at udvikle en differentieret tilgang, der er skræddersyet til de specifikke situationer i EU's nabolande. Derfor er der brug for en EU-indsats, som er tilpasset landets specifikke omstændigheder og omfatter en bred vifte af politikområder som hjælp til at tackle de mange udfordringer, overgangen medfører, samt initiativer, der vil gøre det muligt fuldt ud at udvikle potentialet i det allerede avancerede partnerskab mellem EU og Tunesien.

2. En sårbar overgang: Tunesiens indsats for at håndtere de komplekse og voksende udfordringer

Den tunesiske overgang er skrøbelig og står over for alvorlige risici. Desuden er der mange forskellige og indbyrdes forbundne udfordringer, som forhindrer de fleste tunesere i at få gavn af alle fordelene ved det nye demokratiske system og de dermed forbundne friheder.

I 2015 var en række terrorangreb rettet mod turistsektoren og sikkerhedsinstitutionerne. Angrebet på grænsebyen Ben Guerdane i marts 2016, der var sat i gang fra Libyen, illustrerer de voksende sikkerhedstrusler fra stadig mere organiserede grupper, som benytter sig af den manglende stabilitet i Libyen, samt smugling af våben, narkotika og mennesker over grænsen.

Efter vedtagelsen af den progressive forfatning og den vellykkede afholdelse af valg i 2014 har de tunesiske myndigheder haft den vanskelige opgave at gennemføre de nødvendige institutionelle, retlige og administrative reformer, samtidig med at de har skullet tage sig af mere akutte socioøkonomiske og sikkerhedsmæssige problemer. Gennemførelsen af reformerne er blevet forsinket, bl.a. som følge af parlamentets mange prioriteter, dets begrænsede kapacitet og ressourcer og de omfattende høringer, der kræves som led i en

¹ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 18. november 2015 — Revision af den europæiske naboskabspolitik.

inklusiv demokratisk proces. Dette er også et tegn på, at den stadig ufuldstændige overgang kræver større politisk vilje. Oprettelsen af en forfatningsdomstol og af de uafhængige organer, der vil få til opgave at konsolidere demokratiet, er fortsat en uopsættelig prioritet. En række nye påståede tilfælde af tortur og mishandling viser, at der er behov for en større ændring i både lovgivningen og den administrative praksis, for at de forfatningssikrede rettigheder og friheder omsættes til virkelighed for almindelige borgere. De lokale valg, der skal afholdes i 2017, vil være en vigtig milepæl i den demokratiske proces.

Den tunesiske økonomi er siden 2011 blevet hårdt ramt af flere kriser, som har resulteret i et brat fald i væksten, makroøkonomiske ubalancer, stigende arbejdsløshed, øget fattigdom (15 % af den tunesiske befolkning lever under fattigdomsgrænsen) og uformel økonomi. Det har gjort det sværere at tage fat om de vedvarende socioøkonomiske udfordringer, der allerede var der før revolutionen, og som giver næring til utilfredsheden blandt almindelige tunesere, navnlig unge og dem, der bor i mindre udviklede regioner, hvilket i visse tilfælde har ført til social uro. Den nye regeringsleder, Youssef Chahed, erkendte i sin første tale til parlamentet disse udfordringer. Tunesien har dog potentialet til at omdanne sine demokratiske landvindinger til økonomisk succes; en ung, veluddannet og dynamisk befolkning, en strategisk geografisk beliggenhed, en lang industrihistorie med dygtige eksportorienterede virksomheder og store uudnyttede naturressourcer som f.eks. solenergi. Der er et presserende behov for centrale strukturelle reformer for at videreføre de makroøkonomiske stabiliseringsbestræbelser, stimulere bæredygtig økonomisk vækst og iværksætter, gøre forvaltningen mere effektiv, bekæmpe korrupsion, tilpasse uddannelsessystemet, udviklingen af færdigheder og erhvervsuddannelserne til arbejdsmarkedets behov og opnå en mere retfærdig geografisk og social fordeling af offentlige udgifter og velstand.

Flere på hinanden følgende regeringer har forpligtet sig til at fremskynde en række strukturreformer. Civilsamfundet, herunder arbejdsmarkedets parter, erkender også generelt, at sådanne reformer er nødvendige, selv om der ikke kan undgås en vis politisk, social og administrativ modstand på grund af legitime bekymringer. Det kræver tid og vedholdenhed at gennemføre en bæredygtig, effektiv og inklusiv overgang, da der er brug for konkrete fremskridt for at skabe tillid og stabilitet. Derfor er det nødvendigt og forventet, at EU yder kraftig støtte hertil.

Den tunesiske regering har foreslået en række love — hvoraf nogle allerede er vedtaget af parlamentet — med sigte på at gennemføre bestemmelserne i forfatningen, lægge sidste hånd på de demokratiske institutionelle rammer og reformere økonomien. I et forsøg på at tackle den forværrede sikkerhedssituation på beslutsom vis er der også blevet vedtaget en række sikkerhedsforanstaltninger i nødsituationer. De omfatter en ny terrorbekæmpelseslov — som dog, skal det bemærkes, giver anledning til foruroiligelse med hensyn til respekten for menneskerettighederne. De tunesiske myndigheder arbejder ligeledes på en national strategi med henblik på at bekæmpe terrorisme og forebygge radikaliserings. Dialogen og samarbejdet med de internationale partnere, herunder EU, er blevet væsentligt forbedret.

I maj 2016 fremlagde regeringen et forslag til en femårig udviklingsplan. I planen, som indeholder en omfattende analyse af de mange udfordringer, landet står over for, gøres der rede for en række reformer, navnlig inden for ledelse og offentlig forvaltning, samt de politiske retningslinjer for økonomisk, finansiel, regional og social udvikling. Når den er vedtaget, vil den bidrage til, at de internationale donorer, herunder EU, bedre kan afpasse deres støtte i overensstemmelse med de tunesiske prioriteter. Regeringen organiserer en

investeringskonference i november for at mobilisere støtte til gennemførelsen af planen. EU støtter det foreslåede forløb.

3. Øget EU-støtte til Tunesiens overgangsproces siden 2011

Forbindelserne mellem EU og Tunesien går tilbage til 1976 og blev intensiveret betydeligt, da Tunesien og EU undertegnede en associeringsaftale i 1995, der banede vej for to årtier med økonomiske og handelsmæssige forbindelser til fordel for begge parter.

Revolutionen i 2011 markerede et vendepunkt. EU har benyttet alle sine instrumenter til at støtte det tunesiske folk, følge valgprocessen, fremme menneskerettighederne, støtte demokratiske og socioøkonomiske reformer, forbedre sikkerheden og styrke civilsamfundet. Det har også via udvidet økonomisk og handelsmæssig integration og et mobilitetspartnerskab tilbudt Tunesien tættere forbindelser på alle områder. De tunesiske myndigheder har truffet det strategiske valg at styrke landets forbindelser og integration med EU, som de betragter som Tunesiens vigtigste partner, og det resulterede i 2012 i et "privilegeret partnerskab" og en ambitiøs ENP-handlingsplan². Dette affødte intense politiske kontakter, øget finansiel bistand og betydelige fremskridt på mange områder, bl.a. inden for handelsmæssige forbindelser, sikkerhedsmæssige reformer, uddannelse, forskning og innovation.

EU's støtte og finansielle bistand til Tunesien siden revolutionen i 2011:

Fra 2011 til 2016 **beløb EU's bistand til Tunesien sig til 2 mia. EUR** (heraf 1,2 mia. EUR som gavebistand og 800 mio. EUR i form af makrofinansiel bistand). Denne bistand har støttet gennemførelsen af Tunesiens demokratiske og økonomiske overgangsproces og bidraget til landets finanspolitiske stabilitet via makrofinansiel bistand. Bistanden omfatter også 85 projekter, der medfinansieres af EU og gennemføres af civilsamfundsorganisationer, til en værdi af 41 mio. EUR.

De europæiske finansielle institutioner³ har også ydet lån på koncessionelle vilkår til en værdi af **2,6 mia. EUR** til infrastruktur, udvikling af den private og sociale sektor samt vand- og sanitetsprojekter. Naboskabsinvesteringsfaciliteten (NIF) har forbedret disse låns koncessionelle karakter.

Tunesien er også en af hovedmodtagerne af støtte under EU's regionale programmer for de sydlige nabolande på områder som f.eks. miljø, energi, migration og sikkerhed.

Den 1. januar 2016 blev Tunesien tilknyttet **Horisont 2020**, hvilket åbner betydelige muligheder for tunesiske forskere, akademikere og innovatorer og støtter Tunesiens bestræbelser på at investere i forskning og innovation som drivkraft for den socioøkonomiske udvikling.

² Relations Tunisie – Union Européenne: un partenariat privilégié. Plan d'action 2013 – 2017.

https://eeas.europa.eu/delegations/tunisia/documents/press_corner/plan_action_tunisie_ue_2013_2017_fr.pdf

³ Den Europæiske Investeringsbank, Agence Française de Développement, Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling og Kreditanstalt für Wiederaufbau.

Tuneserne haft stor gavn af EU's programmer for videregående uddannelser **Erasmus Mundus og Tempus** og har også fået større adgang til fremtrædende EU-programmer såsom European Enterprise Network, der fremmer forretningsforbindelser.

For at hjælpe Tunesien i en særligt vanskelig økonomisk kontekst indførte EU i 2016 en ekstraordinær midlertidig foranstaltning⁴, hvorved der blev tildelt et **supplerende toldfrit toldkontingent for olivenolie på 35 000 ton om året i to år**.

4. På vej mod en mere effektiv EU-indsats til støtte for Tunesiens reformer

I 2016 anmodede Tunesien om en kvalitativ og kvantitativ styrkelse af forbindelserne med EU. I denne meddelelse foreslås der en række initiativer, som skal sikre en mere effektiv EU-støtte, der gør det muligt fuldt ud at udvikle det potentiale, der ligger i det "privilegerede partnerskab", i overensstemmelse med den reviderede europæiske naboskabspolitik.

Det vil være afgørende at støtte gennemførelsen af Tunesiens reformbestræbelser, hvis man vil sikre landets økonomiske modstandsdygtighed og opnå en vellykket demokratisk overgang. Den femårige udviklingsplan kan tjene som vejledning for EU til at fastsætte prioriteter på tværs af de forskellige politikområder.

Det er vores mål i fællesskab at tackle den høje ungdomsarbejdsløshed, mindske de sociale uligheder, støtte civilsamfundet og reformen af den offentlige forvaltning, sikre en bedre styring af migration og mobilitet, bekæmpe korrupcion og tage fat om sikkerhedsproblemerne.

Samtidig vil vi fortsat støtte gennemførelsen af forfatningen og styrkelsen af Tunesiens demokratiske institutioner samt fremme menneskerettighederne og respekten herfor. EU er overbevist om, at begge parter har interesse i at fremme tættere forbindelser og dialog mellem EU og det tunesiske samfund gennem en styrkelse af både kontakter og mobilitet. Dette indebærer, at man bør anerkende den centrale rolle, som kulturen spiller i den politiske, sociale og økonomiske udvikling. EU vil i forbindelse med sin støtte fortsat lægge særlig vægt på unge og kvinder og på en systematisk medinddragelse af civilsamfundet.

4.1. Fremme af god forvaltningspraksis og af reformen af den offentlige forvaltning

Tunesien har gjort imponerende fremskridt med at konsolidere retsstaten og demokratiet, således som det fremgår af landets nye forfatning. De demokratiske principper og grundlæggende værdier, der dermed er fastlagt, skal dog nu omsættes til fungerende institutioner, effektive regler og procedurer og en effektiv offentlig forvaltning.

Den tunesiske forfatning opstiller klare mål for den offentlige forvaltning og **god forvaltningspraksis**, som er hovedakserne i regeringens reformstrategi. Vi foreslår derfor at:

⁴ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af påtrængende autonome handelsforanstaltninger for Republikken Tunesien, COM(2015) 460.

- støtte udformningen og gennemførelsen af en **reform af den offentlige forvaltning** med henblik på at gøre den offentlige administration mere produktiv, ansvarlig og motiveret.
- bidrage til at forbedre forvaltningen af de **offentlige finanser** og **reformere skattesystemet hen imod et enklere og mere retfærdigt system**. Formålet hermed er at gøre den offentlige sektor mere ansvarlig og genetablere de finanspolitiske margener til finansiering af regeringens politikker; dette skal styrkes ved at støtte de offentlige tilsynsorganer.
- bidrage til gennemførelsen af **decentraliseringsprocessen**. For at hjælpe med at opbygge en serviceorienteret administration og fremme lokal forvaltning i de mindst udviklede regioner vil EU yde rådgivning om styrkelse af kommunerne inden for politikudvikling og -koordinering, menneskelige ressourcer, ansvarlighed og serviceydelser, samtidig med at de sårbare grupper sikres ligestilling og ikkediskrimination i adgangen til de offentlige tjenester.
- forbedre de centrale og lokale **serviceydelser**, f.eks. ved at mindske bureaukratiet, lette adgangen til information og indføre e-administration, når det er muligt.
- støtte indsatsen for at **bekæmpe korruption** ved at hjælpe med at udvikle hensigtsmæssige midler og foranstaltninger til at fremme integritet og forebygge korruption mere effektivt.
- fortsat støtte **reformen af retsvæsenet** for at forbedre adgangen til et uafhængigt og effektivt retssystem.
- støtte **parlamentet** yderligere for at styrke dets tilsyn med regeringens foranstaltninger og styrke dets kapacitet til at tage initiativer; i den sammenhæng foreslå Europa-Parlamentet, at det øger sin støtte til det tunesiske parlament og gør fuld brug af det blandede parlamentariske udvalg, der for nylig blev oprettet.
- Der vil i stigende grad blive anvendt parvist samarbejde på en målrettet måde, navnlig i forbindelse med styrkelsen af den offentlige forvaltning.

4.2. Styrkelse af det levende civilsamfunds rolle

Civilsamlingsorganisationer har siden revolutionen spillet en afgørende rolle i arbejdet med at sikre en vellykket overgang til demokrati. Det er fortsat en af EU's vigtigste prioriteter at styrke civilsamlingsfundet, herunder arbejdsmarkedets parter.

EU er overbevist om, at civilsamlingsorganisationerne systematisk bør inddrages i dialogen med myndighederne inden for alle politikområder. I den henseende er genudpegelsen af en minister for forbindelserne med civilsamlingsfundet et meget positivt skridt. Den eksisterende **trepartsdialog** (EU, de tunesiske myndigheder og civilsamlingsfundet) vedrørende alle aspekter af forbindelserne mellem EU og Tunesien bør styrkes, navnlig i de tilfælde hvor forbindelserne mellem EU og Tunesien kan få gavn af større gennemsigtighed og inddragelse af civilsamlingsorganisationerne, bl.a. inden for migration og mobilitet, sikkerhed og bekæmpelse af terrorisme. Med henblik herpå foreslår EU, at der både før og efter alle de formelle møder mellem EU og Tunesien (især i Associeringsrådet, Associeringsudvalget og underudvalgene) samt alle de formelle forhandlingsmøder mellem EU og Tunesien arrangeres et møde med diverse civilsamlingsorganisationer. Regeringen bør også fortsat høre de tunesiske civilsamlingsorganisationer i forbindelse med forhandlingerne om et vidtgående og bredt frihandelsområde (DCFTA) med EU, bl.a. inden for rammerne af trepartsdialogen. Denne støtte vil fortsætte under forhandlingerne og selve gennemførelsen.

EU vil fortsat inddrage civilsamfundet i fastlæggelsen og gennemførelsen af sine programmer samt lade civilsamfundsorganisationerne være tilknyttet de respektive styringsudvalg. Det vil også styrke finansieringen af alle kategorier af civilsamfundsorganisationer, navnlig på regionalt og lokalt plan, med både bilaterale og tematiske finansielle instrumenter i overensstemmelse med EU's køreplan for civilsamfundet⁵.

4.3. Investeringer i fremtiden: Oprettelse af arbejdspladser og fremme af en bæredygtig socioøkonomisk udvikling

De unge tunesere forventer at kunne tjene til livets ophold og bidrage til den socioøkonomiske udvikling i deres eget land. EU respekterer og støtter dette ønske.

Det er helt afgørende, at økonomien styrkes, hvis man skal have mindsket arbejdsløsheden, især blandt de unge. EU er Tunesiens største handelspartner og tegner sig for 60 % af den samlede tunesiske handel. 70 % af de direkte udenlandske investeringer kommer fra EU.

Siden revolutionen har den tunesiske økonomi lidt alvorligt under de negative økonomiske virkninger af terrorangrebene på turistområder, en svag global økonomi og en reformgennemførelse, der er gået langsommere end forventet. Den økonomiske vækst er i øjeblikket utilstrækkelig til at nedbringe arbejdsløsheden; investeringerne er faldet, samtidig med at budgetunderskuddet og det eksterne underskud er vokset. På den baggrund er der et stærkt behov for at stimulere investeringerne, især i den private sektor.

Selv om erhvervs klimaet er bedre end andre steder i regionen, har de mange udfordringer i forbindelse med overgangsprocessen ført til et gradvist fald i de udenlandske direkte investeringer. Det er også nødvendigt at tage fat om en række strukturelle stivheder, der hæmmer væksten. De indenlandske investeringer skal fremmes ved at frigøre befolkningens iværksætterpotentiale. EU vil fokusere på at hjælpe regeringen med at **gennemføre de prioriterede økonomiske reformer** i overensstemmelse med femårsplanen, især for at fremme den makroøkonomiske stabilitet og skabe et gunstigt erhvervs- og investeringsmiljø, samtidig med at konkurrenceevne, beskæftigelse og inklusiv vækst styrkes.

EU er rede til at arbejde tæt sammen med Tunesien om en hurtig afslutning af forhandlingerne om det vidtgående og brede frihandelsområde mellem EU og Tunesien for at opnå konkrete resultater inden for de næste 3 år. Dette vil være et afgørende skridt hen imod en uddybning af Tunesiens økonomiske integration med EU. EU tilbyder Tunesien en asymmetrisk liberalisering, som vil give de tunesiske virksomheder mulighed for at få umiddelbar adgang til EU's markeder, mens Tunesien vil være i stand til at åbne sit eget marked gradvist. Det vidtgående og brede frihandelsområde vil ud over at ansøre samhandelen mellem EU og Tunesien bidrage til at fremme lovgivningsreformer og gøre det muligt for Tunesien at gøre fremskridt globalt. Det vil være afgørende at sikre, at de positive virkninger af det vidtgående

⁵ EU har udviklet en EU-køreplan for landet ("Feuille de route de l'UE pour l'engagement envers la Société Civile en Tunisie 2014-2017", offentliggjort i 2015) for samarbejde med civilsamfundet med henblik på at øge virkningerne og forudsigeligheden af EU's tiltag. De fire prioriteter er: at sikre en varig styrkelse af civilsamfundsorganisationer; at skabe et miljø, der fremmer civilsamfundstiltag; at styrke civilsamfundsorganisationernes deltagelse i den politiske dialog og udformningen af politikker på nationalt og lokalt niveau; at forbedre koordineringen mellem civilsamfundsorganisationer og tekniske partnere/donorere.

og brede frihandelsområde ledsages af de indenlandske reformer, der er nødvendige for, at det kommer til at gavne befolkningen og især marginaliserede områder og grupper.

EU ser også positivt på Tunesiens tilsagn om at indgå en Euro-Middelhavsaf tale om luftfart for at åbne luftfartsmarkederne og skabe forskriftsmæssig konvergens. Dette vil bidrage til igen at få gang i turismen og tilskynde til yderligere økonomisk integration.

Øget støtte til handel, konkurrenceevne og udvikling af den private sektor

EU vil støtte Tunesien i forhandlingerne om og gennemførelsen af det vidtgående og brede frihandelsområde med målrettede foranstaltninger til at ledsage og styrke de lovgivningsmæssige og institutionelle reformer og bidrage til at modernisere og opgradere økonomiske nøglesektorer, navnlig landbrug og tjenesteydelser, for at sikre, at Tunesien er forberedt til og får størst mulig fordel af denne aftale.

Baseret på drøftelser med de tunesiske myndigheder vil der blive etableret specifikke programmer for sektorspecifik opgradering ("mise à niveau") med henblik på gennemførelsen af det vidtgående og brede frihandelsområde.

EU har i samme ånd allerede for nylig lanceret to nye initiativer for at støtte Tunesiens mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder som led i en regional pakke.

1) I løbet af de næste fem år vil der blive frigjort ca. 200 mio. EUR⁶ til ny finansiering til Tunesien under EU's initiativ vedrørende finansiel integration. Denne nye pakke vil lette **adgangen til finansiering** for mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder, som har svært ved at få lån på markedsvilkår fra lokale banker, ved at forbedre kreditvilkårene (via en garantimekanisme) og udvikle nye finansieringskilder (mikrofinansiering, risikovillig kapital osv.).

2) I juli 2016 vedtog EU også et nyt initiativ til en værdi af ca. 100 mio. EUR i form af nye lånemuligheder til mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder for at **styrke konkurrenceevnen og fremme handelen** på grundlag af en fremgangsmåde, der tager udgangspunkt i værdikæden.

For at støtte og supplere femårsplanen vil følgende initiativer blive fremmet:

- **Landbrug:** Kommissionen vil foreslå, at man foregriber ikrafttrædelsen af EU's handelsindrømmelser for et vidtgående og bredt frihandelsområde på et midlertidigt grundlag.
- **Tekniske forskrifter:** Fremme af forhandlingerne om en aftale om overensstemmelsesvurdering og godkendelse af industrivarer i forbindelse med forhandlingerne om den vidtgående og brede frihandelsaftale for Tunesiens vigtigste prioriterede sektorer, ved at etablere en struktureret dialog om regulering, der skal afholdes regelmæssigt, træffe afgørelse om klare milepæle og yde den nødvendige bistand til at lukke hullerne i det forberedende arbejde.

⁶ Disse programmer indgår som led i en række regionale initiativer, der omfatter flere lande. De anførte beløb er de beløb, der forventes afsat til Tunesien inden for rammerne af finansieringen under disse regionale initiativer.

- **Oprindelsesregler:** Støtte til en hurtig revision af den regionale konvention om pan-Euro-Middelhavsregler for præferenceoprindelse (PEM-konventionen), hvorved der tilvejebringes moderne, enklere og mere fleksible oprindelsesregler, der skaber nye muligheder for, at Tunesien kan drage fordel af præferenceadgang til EU-markedet og af den regionale integration. Med henblik på revisionen af PEM-konventionen og det vidtgående og brede frihandelsområde vil EU sammen med Tunesien undersøge mulighederne for at fremskynde gennemførelsen af PEM-reglerne og indføre en overgangsordning for visse produkter, der gennemføres hurtigst muligt for straks at sætte skub i Tunesiens eksport.
- **Fremme af handel og investeringer:** EU vil sammen med medlemsstaterne foreslå et "partnerskab for vækst" med sektorbaserede missioner til Tunesien foretaget af aktører i EU's private sektor for at fremme investeringer. EU vil også hjælpe Tunesien med at gennemføre strategien til fremme af handel og eksport, bl.a. i de EU-medlemsstater, som ikke har stærke forretningsmæssige forbindelser med Tunesien. Det vil sikre synlighed, åbning af markederne og dertil knyttede øgede eksport-, import- og investeringsmuligheder for tunesiske varer, og styrke den forskriftsmæssige ramme for investeringer for at forbedre erhvervmiljøet i Tunesien.
- Udvikle muligheder for at tilskynde **tunesiske diasporasamfund** til at engagere sig i den tunesiske økonomi via programmer for at gøre det muligt at udnytte færdigheder og mobilisere investeringer i diasporasamfundet til lokal og regional udvikling i Tunesien, herunder mobiliseringen af en opstartsfond som anført i revisionen af ENP.
- **SMV'er:** EU vil også udveksle god praksis med Tunesien inden for rammerne af "Small Business Act" for Europa for at forenkle de forskriftsmæssige og politiske rammer for SMV'er.
- **Toldvæsenet:** Støtte til gennemførelsen af den ambitiøse reform af toldadministrationen. Dette omfatter bl.a. en forenkling og automatisering af procedurer, forbedring af forvaltningen, større upartiskhed og sikring af adgangen til oplysninger.
- **Konnektivitet:** Større brug af NIF til at frigøre investeringer fra europæiske finansieringsinstitutioner med henblik på at bidrage til finansieringen af infrastrukturprojekter, der er prioriteret i femårsplanen og i det transmediterrane transportnet.
- **Adgang til finansieringskilder, som ikke er for dyre:** Bistand til at udvikle og gennemføre en strategi for finansiel inklusion; udnyttelse af EU-tilskud for at få europæiske finansieringsinstitutioner og den private sektor til at investere i mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder (inddragelse af det tunesiske diasporasamfund i EU); diversificering af finansieringskilder for disse virksomheder, så de får adgang til andet end lån fra forretningsbanker (støtte til udvikling af et marked for private investeringer, leasing, factoring og crowdfunding) og udvidelse af støtten til også at omfatte det eksisterende netværk af mikrofinansieringsinstitutioner; fremme af og investeringer i udvikling af den sociale økonomi som en innovativ måde til at opnå økonomisk udbytte af investeringerne, samtidig med at man opnår konkrete fordele for lokalsamfundene.
- **Det statistiske system:** Regeringen har brug for et pålideligt statistisk system for at kunne overvåge gennemførelsen af reformerne. EU vil støtte bedre forvaltningspraksis og operationel selvstændighed i institutionerne i det statistiske system, især i forbindelse med nationale og regionale socioøkonomiske nøgleindikatorer.

EU mener, at Tunesien kan investere i sin egen fremtid ved at udnytte de globale ændringer i de moderne økonomier, navnlig med hensyn til bæredygtig energi, innovation og digital økonomi.

I den forbindelse ser EU positivt på, at **grøn økonomi** er medtaget som en af de foreslåede hovedakser i femårsplanen. Hvis økonomien skal omdannes til en **ressourceeffektiv lavemissionsøkonomi**, er der brug for et højt politisk ambitionsniveau fra tunesisk side. Rene teknologier, vedvarende energi, energieffektiv bæredygtig anvendelse af naturressourcer og forbedret affaldshåndtering kan i høj grad bidrage til at tackle miljø- og klimaændringsproblemer, således at Tunesien kan opfylde de prisværdige tilsagn, der blev givet på FN-konferencen om klimaændringer (COP 21).

Det vil være altafgørende at få styrket det nationale **forsknings- og innovationssystem**, for at den tunesiske økonomi kan omstille sig og blive mere konkurrencedygtig og forbundet med den globale økonomi.

Tunesiens tilknytning til Horisont 2020 giver mulighed for et styrket samarbejde på disse områder.

I den sammenhæng bør EU mobilisere sine ressourcer med henblik på:

- via et specifikt program at bistå regeringen med at gennemføre de **reviderede nationale strategier for vedvarende energier og energieffektivitet** (f.eks. ved at medfinansiere investeringer og fremme teknologioverførsel og finansiel støtte til fonde for energiomstilling); opgradere produktionsfaciliteter ved at hjælpe industrien med at anskaffe moderne ressourceeffektiv teknologi, f.eks. via et specifikt euro-tunesisk partnerskab og styrket samarbejde med europæiske klynger og de tilknyttede selskaber.
- i samarbejde med europæiske finansielle institutioner at hjælpe Tunesien med at tackle de **miljømæssige problemer** i forbindelse med luftforurening og affalds- og spildevandshåndtering, især i storbyer.
- at støtte forsknings- og innovationssystemet, så det bliver mere konkurrencedygtigt og effektivt og dermed kan bidrage til omstillingen af økonomien; under Horisont 2020 yde garantier til finansielle formidlere, der tilbyder lån og rådgivningstjenester, direkte lån og egenkapitalinstrumenter til **innovative virksomheder**, således at man fremmer deltagelsen i programmet.
- i landbrugssektoren at støtte **økologiske fødevareræddikæder**, bl.a. for at bidrage til at øge eksporten til EU.
- at **støtte udviklingen af den digitale økonomi** for at fremskynde væksten i IT-sektoren, f.eks. ved at yde støtte til digitale økosystemer, højhastighedsinternet, digitale innovatorer osv. Sikre en generel udbredelse af digitaliseringen af SMV'er.
- at **styrke kulturelle og kreative industrier** ved at fremme klyngedannelser og anspore til tværsektorielt samarbejde og deltagelse i EU-programmer som f.eks. programmet "Et kreativt Europa".
- at fastlægge de nuværende og fremtidige behov på arbejdsmarkedet for at udforme passende **kvalifikationsstrategier**.

4.4. Udjævning af forskelle i hele samfundet

Det er bydende nødvendigt at mindske de sociale og regionale forskelle i udviklingsniveauet, som i vid udstrækning lå til grund for revolutionen i 2011. **Det er nødvendigt at træffe**

afgørende foranstaltninger for at opretholde overgangen til demokrati, idet utilfredsheden i samfundet - navnlig blandt de unge - fortsat vokser. Dette forstærkes af, at der i mange år er blevet investeret for lidt i de offentlige tjenester og den sociale og økonomiske infrastruktur i store dele af landet. **Der er også en klar sammenhæng mellem manglen på muligheder og risikoen for radikaliserings, som udgør en trussel for både EU og Tunesien.**

Det vil medføre betydelige omkostninger, som Tunesien vil ikke være i stand til at bære alene, da landet har begrænsede ressourcer. I den forbindelse foreslås følgende foranstaltninger:

- **Decentralisering** vil være grundpillen i indsatsen for at mindske de regionale forskelle. EU forpligter sig til at udnytte sine ressourcer for at støtte indsatsen med at opbygge den faglige kapacitet i de lokale administrationer, men også for at sikre, at der overføres tilstrækkelige finansielle ressourcer til de lokale myndigheder, således at de kan yde væsentlige tjenesteydelser. EU bør også støtte udformningen af regionale socioøkonomiske udviklingsstrategier, hvori man lægger grunden for initiativer i de fattigste regioner.
- Forbedre **socialpolitikken**, bl.a. ved at modernisere og målrette det sociale sikkerhedsnet.
- EU vil støtte **sociale infrastrukturprojekter** (uddannelse, sundhed, vand og sanitet) for at forbedre levestandarden i de dårligst stillede by- og landområder og skabe bedre forbindelser til isolerede indlandsområder. Igen kan NIF og de europæiske finansielle institutioner hjælpe regeringen med at dække de sociale infrastrukturbehov.
- Støtte bedre adgang til **uddannelse og erhvervsuddannelse af høj kvalitet**, der er relevant for og afpasset efter arbejdsmarkedets behov, baseret på Tunesiens nye uddannelsesstrategi.
- EU bør også lade Erasmus+ omfatte finansiering af praktikantophold for tunesiske studerende i europæiske virksomheder og styrke den finansielle støtte til gavn for flere studerende og medarbejdere og styrke de højere uddannelsesinstitutioner, de nationale myndigheder og ungdomsorganisationerne.
- Fremme **ungdomsbeskæftigelsen** gennem oprettelse af ledsageordninger, således at unge, der ikke er under uddannelse, i beskæftigelse eller under erhvervsuddannelse, får et jobtilbud af god kvalitet inden for en given frist, tilpasset den enkeltes behov og situation.

4.5. Støtte til håndteringen af de sikkerhedsmæssige udfordringer

Tunesiens sikkerhed er afgørende, ikke kun for landets befolkning og økonomiske udvikling, særlig i turistsektoren, men også for Den Europæiske Union og dens borgere.

Siden 2015 har EU arbejdet på at uddybe sit sikkerhedssamarbejde med Tunesien, specielt for at bekæmpe terrorisme og forebygge voldelig ekstremisme og radikaliserings og samtidig fremme fuld respekt for retsstaten, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder. Dette samarbejde indgår i bestræbelserne på at reagere på et akut problem, der kun kan løses i fællesskab.

Foruden mekanismen for sikkerhedskoordinering under G7+5⁷, som bidrager til at forbedre informationsudvekslingen og koordineringen mellem de tunesiske myndigheder og de internationale partnere, har EU intensiveret sin dialog med Tunesien ved at afholde en første styrket politisk dialog om sikkerhed og bekæmpelse af terrorisme i september 2015 i Tunis. Det næste møde forventes afholdt senere i år for at gennemgå fremskridtene og fastlægge yderligere skridt i samarbejdet. Civilsamfundet vil blive inddraget i denne proces.

I overensstemmelse med den styrkede sikkerhedsdimension i revisionen af ENP bør EU:

- videreføre gennemførelsen af et program på 23 mio. EUR til støtte for reformen af sikkerhedssektoren og yde støtte til kapacitetsopbygning gennem andre instrumenter.
- hvis det er nødvendigt, yde ekstra støtte ved gennemførelsen af sikkerhedsforanstaltninger, navnlig i overensstemmelse med den pakke af projekter, som Tunesien fik forelagt i marts 2016.
- hjælpe Tunesien med at bekæmpe terrorisme og forebygge radikaliserings, især i forbindelse med opbygning af national kapacitet, og tilbyde ekspertise gennem regionale og tematiske programmer om emner såsom forebyggelse af radikaliserings, grænseforvaltning, ansporing til, at efterforskning og retsforfølgning sker i overensstemmelse med retsstatsprincippet, strategisk kommunikation, udenlandske terrorkrigere og organiseret kriminalitet. Man har hidtil anset aktiviteterne under den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik for at være den mest hensigtsmæssige måde at støtte Tunesien på, men EU er villig til at undersøge alle mulighederne for at støtte Tunesien, når det er nødvendigt.
- styrke samarbejdet med de relevante EU-agenturer og -organer, herunder Europol, Cepol, Eurojust, Frontex og Det Europæiske Sikkerheds- og Forsvarsakademi samt ekspertisecentret under EU-netværket til bevidstgørelse omkring radikaliserings.
- inkludere dimensionen med skydevåben og sprængstoffer i den politiske dialog og fokusere på praktiske operationelle foranstaltninger for at forbedre samarbejdet om retshåndhævelse på dette område.
- styrke samarbejdet om risikostyring i forbindelse med katastrofer og forebyggelse gennem aktiviteterne under EU's civilbeskyttelsesordning, især ved at styrke systemerne for tidlig varsling og forebyggelses- og beredskabskapaciteten.

4.6. Fælles indsats for at opnå en bedre styring af migration og mobilitet

Det er en politisk prioritet for både EU og Tunesien at sørge for en effektiv migrationsstyring. EU ønsker at intensivere samarbejdet med Tunesien på dette område, særlig for at forhindre irregulær migration og tackle de grundlæggende årsager til migration. De fleste af de tunesere, der bor i udlandet, bor i EU's medlemsstater⁸.

⁷ G7+5 består af alle G7-medlemmerne plus EU, Belgien, Nederlandene, Spanien og Schweiz.

⁸ Over 360 000 tunesiske borgere har lovligt ophold i EU (antallet af gyldige opholdstilladelser pr. 31.12.2014) - og tallet er steget i de seneste år og omfatter ikke personer med dobbelt statsborgerskab (anden eller tredje generation af tunesere). Samtidig opholder en række tunesiske statsborgere uden opholdstilladelse sig irregulært i EU (i 2015 blev der truffet afgørelse om tilbagesendelse af ca. 10 235 tunesiske statsborgere, men der blev reelt kun gennemført 3 325 tilbagesendelser).

Tunesien har arbejdet på en national migrationspolitik siden 2012. Den skal sikre, at migranterne i Tunesien modtager bistand, at deres rettigheder beskyttes, og at de får mulighed for at deltage i Tunesiens udvikling. Der bør ydes støtte til, at den fuldføres og gennemføres.

I 2011 udviste Tunesien trods sin vanskelige interne situation solidaritet og gav beskyttelse til et stort antal flygtninge fra Libyen. Det store antal libyere, der stadig findes i landet, kan hurtigt blive en tung socioøkonomisk byrde, hvis den nuværende situation i Libyen ikke bliver bedre eller forværres yderligere.

EU og 10 af medlemsstaterne⁹ har indgået et mobilitetspartnerskab (MP)¹⁰ med Tunesien i 2014, som udgør en samlet ramme for den politiske dialog og samarbejdet med Tunesien inden for alle aspekter af migrationsstyringen.

Som bebudet i meddelelsen om oprettelsen af et nyt partnerskab med tredjelande som led i den europæiske dagsorden for migration af 7. juni 2016¹¹ søger EU at udbygge forbindelserne med Tunesien på basis af det eksisterende mobilitetspartnerskab.

I den forbindelse foreslås det, at EU-støtten fokuseres på:

- at bekæmpe de **grundlæggende årsager til irregulær migration**, navnlig ved at støtte de nødvendige interne reformer og Tunesiens socioøkonomiske udvikling.
- fortsat at hjælpe med at udvikle og gennemføre en omfattende og effektiv national **migrations- og asylpolitik** med regulære institutionelle rammer.
- hurtigt at afslutte forhandlingerne (som forventes indledt midt i oktober 2016) om en aftale om visumlempelse sideløbende med en aftale om tilbagetagelse. I overensstemmelse med princippet om differentiering af ENP vil Tunesien kunne blive det første af EU's sydlige nabolande, der kan drage fordel af en effektiv og ambitiøs visumlempelsesaftale, som kan vise sig nyttig i forbindelse med gennemførelsen af det vidtgående og brede frihandelsområde.
- at støtte det praktiske samarbejde mellem Tunesien og EU-medlemsstaterne om tilbagesendelse, reintegration af tilbagevendte personer, som er tilbagetaget af Tunesien, og udvikling af Tunesiens samarbejde om tilbagetagelse med de relevante lande i Afrika. For at forbedre migrationsstyringen kan EU også støtte udviklingen af et tunesisk biometrisk folkeregister.
- I overensstemmelse med handlingsplanen fra Valletta vil Tunesien vil blive et pilotland for identifikation og gennemførelse af ordninger for **lovlig migration**.
- at styrke de eksisterende **mobilitetsordninger** (Erasmus+, Erasmus for unge iværksættere inden for rammerne af Cosme-programmet, Marie Skłodowska Curie-foranstaltninger under Horisont 2020 og nationale ordninger).
- fortsat at støtte Tunesiens kapacitet til at **forhindre irregulær migration** med fokus på bekæmpelse af organiseret kriminalitet, menneskesmugling og menneskehandel, navnlig gennem bedre **grænseforvaltning**.

⁹ Belgien, Danmark, Tyskland, Spanien, Frankrig, Italien, Polen, Portugal, Sverige og Det Forenede Kongerige.

¹⁰ Déclaration conjointe pour le Partenariat de Mobilité entre la Tunisie, l'Union Européenne et ses Etats Membres participants, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/international-affairs/general/docs/declaration_conjointe_tunisia_eu_mobility_fr.pdf

¹¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet og Den Europæiske Investeringsbank — COM(2016) 385 final.

Ud over de eksisterende bilaterale og regionale instrumenter vil man også benytte EU's nødtrustfond for Afrika til at yde EU-støtte til disse prioriteter. Den fremtidige eksterne investeringsplan vil bidrage til at tackle de grundlæggende årsager til migration.

5. Vejen frem

Tunesiens femårige udviklingsplan indeholder et ambitiøst reformprogram. EU har allerede gjort meget for at støtte Tunesiens overgang til demokrati, og **denne meddelelse understreger EU's ønske om at støtte den bemærkelsesværdige omstilling i Tunesien.**

Den prioritet, der gives forbindelserne mellem EU og Tunesien, vil fortsat være afspejlet i omfanget af de politiske kontakter og regelmæssige besøg som led i en bredere politisk dialog, hvor der fokuseres på en bred vifte af emner af fælles interesse, herunder regionale og globale spørgsmål. Kommissionen og den højtstående repræsentant foreslår også, at der hvert andet år afholdes et møde på højt niveau mellem EU og Tunesien med de politiske ledere fra begge sider. Det første møde foreslås afholdt i efteråret 2016 i Bruxelles. På baggrund af den tunesiske regeringschefs deltagelse i Rådet for Udenrigsanliggender i juli 2015 kan man eventuelt indbyde tunesiske ministre lejlighedsvis til specifikke relevante drøftelser i Rådet. Det bør også overvejes, hvordan man yderligere kan styrke kontakterne med hensyn til de forskellige sektorpolitikker mellem de tunesiske myndigheder og de enkelte kommissærer eller grupper af kommissærer og Kommissionens relevante tjenestegrene.

For at støtte de centrale strukturreformer, fremme en bæredygtig socioøkonomisk udvikling og øge konkurrenceevnen i den private sektor påtænker Kommissionen at øge sin **årlige finansielle bistand** i form af gavebistand fra 186,5 mio. EUR i 2015 **til op til 300 mio. EUR i 2017**. Denne bistand, som stilles til rådighed ved at udnytte de finansielle muligheder inden for rammerne af EU's forskellige finansieringsinstrumenter, bør klart afsættes til at hjælpe Tunesien med at gennemføre sin ambitiøse reformdagsorden og samtidig dække Tunesiens mest presserende behov.

EU er fast besluttet på at opretholde **et stabilt finansieringsniveau for perioden frem til 2020**. I overensstemmelse med bestemmelserne i det europæiske naboskabsinstrument vil en sådan øget støtte fortsat være betinget af, at Tunesien viderefører sin overgang til demokrati og herunder gør fremskridt med at konsolidere retsstaten, sikre respekten for de grundlæggende rettigheder og gennemføre de reformer, som er beskrevet i femårsplanen.

Kommissionen agter at bruge en del af disse ekstra midler til at mobilisere yderligere støtte fra de europæiske finansielle institutioner. Dette viser EU's og de europæiske finansielle institutioners engagement i at støtte Tunesien ved at mobilisere yderligere ressourcer til strategiske projekter og udvikling af den private sektor. De er rede til at mobilisere **ca. 800 mio. EUR pr. år indtil 2020**. EU vil også hjælpe de tunesiske myndigheder med at øge den private sektors deltagelse i disse projekter via gennemsigtige offentlig-private partnerskaber.

Kommissionen har ligeledes foreslået, at der ydes **yderligere 500 mio. EUR i form af makrofinansiell bistand**, der skal udbetales i 2016 og 2017. Forslaget, som blev vedtaget af Rådet og Europa-Parlamentet den 6. juli 2016, udgør det største tiltag af denne art, der nogensinde er iværksat til fordel for de sydlige nabolande. Selve implementeringen skal nu gennemføres hurtigt og i fuldt samarbejde med de tunesiske myndigheder. Da der i

forbindelse med gennemførelsen af femårsplanen forventes at opstå større behov for ekstern finansiering, kan EU eventuelt, på grundlag af en vurdering af de økonomiske behov, overveje yderligere makrofinansiel bistand i de kommende år til støtte for gennemførelsen af strukturreformprogrammet.

Denne optrapning af støtten vil kræve, at EU-institutionerne og medlemsstaterne, Tunesien og andre partnere øger deres koordination og effektivitet yderligere og styrker de finansielle, menneskelige og tekniske ressourcer, der er afsat til støtte for Tunesien. Med en koordineret, sammenhængende EU-støttepakke til at hjælpe Tunesien med at løse udfordringerne og støtte landets overgang vil virkningen af EU-støtten og EU's løftestangseffekt og synlighed blive større. Den vil også kunne være et vigtigt skridt i retning af at udvikle en fuldstændig fælles programmering af bistanden mellem EU og medlemsstaterne. EU støtter processen med at skabe en platform for donorkoordination på grundlag af femårsplanen for at sikre, at den internationale støtte er tilpasset Tunesiens behov og har større virkning, ved at følge erfaringerne fra G7+5-mekanismen inden for sikkerhed og terrorbekæmpelse. For bedre at gennemføre og ledsage disse foranstaltninger på behørig vis vil der især blive gjort brug af TAIEX-instrumentet.

Kommissionen og den højtstående repræsentant agter at mobilisere ekspertise fra de forskellige EU-institutioner og politikområder til støtte for Tunesien, navnlig gennem Kommissionens og EU-Udenrigstjenestens gruppe for det sydlige Middelhavsområde, som også inddrager de europæiske finansielle institutioner. Gruppen vil overvåge og gøre status over gennemførelsen af denne meddelelse. En tilsvarende struktur i den tunesiske administration vil kunne styrke den tværministerielle koordinering og medvirke til hurtigere reaktioner og resultater med hensyn til forpligtelserne.

6. Konklusion

Kommissionen og den højtstående repræsentant er overbevist om, at Tunesien vil drage fordel af en stærkere og mere effektiv støtte fra EU på kort og mellemlang sigt. I denne fælles meddelelse foreslås der en række måder til at yde denne støtte. EU-støtten vil dog blive mere effektiv, hvis den kan kombineres med øget støtte fra medlemsstaterne og andre internationale partnere.

EU bør vise, at det kan leve op til den udfordring, der ligger i at sikre demokrati og respekt for menneskerettighederne samt sikkerhed og velstand i nabolandene. Kommissionen og den højtstående repræsentant foreslår derfor at arbejde sammen med Rådet, Europa-Parlamentet og de europæiske finansielle institutioner for at konsolidere denne koordinerede, effektive EU-indsats, navnlig med henblik på den investeringskonference, der efter planen skal afholdes den 29.-30. november 2016 i Tunis, samt eventuelle andre initiativer.